REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE
KLASA: UP/I-612-08/04-04/02
URBROJ: 532-05-01-02-02/3-26-02
Zagreb, 7. srpnja 2026.

Ministarstvo kulture i medija (OIB 37836302645) na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine" broj 145/24 i NN 151/25) i članka 17. stavka 1. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine", broj 128/25), donosi

ODLUKU

1.
Na osnovi provedenog ispitivanja i usklađivanja s odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara utvrđeno je da je **Paška čipka**, zaštićena kao nematerijalno kulturno dobro Rješenjem KLASA: UP/I-612-08/04-04/02, URBROJ: 532-10-1/1-04-1 od 25. listopada 2004. godine i upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z-1834. Ovom Odlukom kulturnom dobru mijenja se naziv tako da glasi: **„Umijeće izrade paške čipke"**.

2.
Kulturno dobro iz točke 1. ove Odluke **„Umijeće izrade paške čipke"**, obuhvaća nematerijalna kulturna dobra **Paški teg** KLASA: UP/I-612-08/04-04/03, URBROJ: 532-10-1/1-04-1 od 25. listopada 2004. godine, upisan u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z-1831 i **Pokrivaca** KLASA: UP/I-612-08/04-04/04, URBROJ: 532-10-1/1-04-1 od 25. listopada 2004. godine, upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z-1832.

3.
Utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite kulturnoga dobra iz točke 1. ove Odluke:

- identificiranje, evidentiranje, dokumentiranje, znanstveno-stručno istraživanje, praćenje stanja
- omogućavanje dostupnosti javnosti sukladno načinima na koje nositelji upravljaju pristupom vlastitoj kulturnoj baštini ili njezinu dijelu
- poticanje prenošenja i njegovanja u izvornoj i drugim sredinama, poticanje revitalizacije kulturnog dobra ili njegovih segmenata
- uključivanje tema vezanih uz nematerijalna kulturna dobra u programe formalnoga i neformalnoga obrazovanja
- osiguravanje međusektorskog i interdisciplinarnog pristupa zaštiti i očuvanju uz prilagodbe suvremenim potrebama zajednica i nositelja
- povećanje vidljivosti, promicanje uloge i značenja kulturnoga dobra u društvu
- uključivanje zaštite i očuvanja kulturnog dobra u razvojne programe, planove i strategije
- u provedbe mjera zaštite potrebno je uključiti nositelje i po potrebi zajednicu, te osigurati njihov pristanak u svim fazama provedbe mjera.

4.
Nositelji su sve pravne i fizičke osobe evidentirane na Popisu nositelja koji je sastavni dio ove Odluke. Nositelj kulturnoga dobra dužan je provoditi mjere zaštite radi njegova očuvanja, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svim propisima koji se odnose na kulturna dobra. Područni konzervatorski ured/služba dužan je o svim promjenama Popisa nositelja obavijestiti stručnu službu nadležne Uprave Ministarstva kulture i medija.

5.
Za predmetno nematerijalno kulturno dobro nalaže se upis izmjene njegova naziva utvrđenog u točki 1. ove Odluke te mjera zaštite i očuvanja kulturnog dobra utvrđenih u točki 3. ove Odluke u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem **Z-1834**.

6.
Danom donošenja ove Odluke prestaju važiti Rješenja Ministarstva kulture i medija: KLASA: UP/I-612-08/04-04/03, URBROJ: 532-10-1/1-04-1 od 25. listopada 2004. godine te KLASA: UP/I-612-08/04-04/04, URBROJ: 532-10-1/1-04-1 od 25. listopada 2004. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Člankom 17. stavkom 1. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske propisana je obveza Ministarstva kulture i medija da ispita i uskladi s odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 145/24 i NN 151/25) rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra koja su važila do dana stupanja na snagu ovog Zakona, a ne sadrže sve propisane podatke o stanju kulturnog dobra i s njime usklađene mjere zaštite i očuvanja utvrđene konzervatorskim podlogama i drugim propisanim dokumentima.

U postupku ispitivanja Rješenja o zaštiti nematerijalnih kulturnih dobara **Paška čipka** KLASA: UP/I-612-08/04-04/02, URBROJ: 532-10-1/1-04-1 od 25. listopada 2004. godine, upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z-1834, **Paški teg** KLASA: UP/I-612-08/04-04/03, URBROJ: 532-10-1/1-04-1 od 25. listopada 2004. godine, upisan u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z-1831 i **Pokrivaca** KLASA: UP/I-612-08/04-04/04, URBROJ: 532-10-1/1-04-1 od 25. listopada 2004. godine, upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z-1832, utvrđeno je da su navedena kulturna dobra do sada bila upisana kao zasebna kulturna dobra, iako se sadržajno i funkcionalno radi o međusobno povezanim elementima iste tradicijske vještine i kulturne prakse. S obzirom na njihovu međusobnu povezanost, zajedničke nositelje, istovjetno područje rasprostranjenosti te činjenicu da čine cjeloviti sustav tradicijskog znanja i vještina, ocjenjuje se da postoji stručna i sadržajna opravdanost za njihovo objedinjavanje u nematerijalno kulturno dobro **Paška čipka**, izmjenu naziva kulturnog dobra, izmjenu i usklađivanje cjelokupnog obrazloženja te stavljanje postojećih Rješenja za **Paški teg** i **Pokrivacu** izvan snage. Slijedom navedenoga, naziv kulturnog dobra **Paška čipka** mijenja se tako da glasi: „Umijeće izrade paške čipke“. Navedeno objedinjavanje i izmjena naziva predmetnog kulturnog dobra upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z-1834. Za predmetno kulturno dobro utvrđeno je sljedeće:

Umijeće izrade paške čipke nematerijalno je kulturno dobro iz područja tradicijskih obrta, tekstilnog rukotvorstva, koje je vezano uz grad Pag na otoku Pagu u Zadarskoj županiji, a njegova se važnost očituje u kontinuiranom prijenosu vještine, visokoj razini očuvanosti izvornih tehnika te njegovoj ulozi kao prepoznatljivog simbola lokalnog identiteta i važnog dijela hrvatske tradicijske kulture. Umijeće izrade paške čipke pripada mediteranskom kulturnom krugu te predstavlja specifičan oblik šivane čipke na iglu, razvijen iz tradicije izrade paškog *tega* – ukrasnog elementa na tradicijskoj nošnji. Za razliku od većine europskih čipkarskih tradicija koje su se razvijale u okviru ženskih crkvenih redova, građanstva i plemstva, paška čipka razvija se i održava unutar lokalne zajednice, u manjim ruralnim i gradskim sredinama gdje ima uporabnu i gospodarsku funkciju.
Povijesni izvori upućuju na značajnu ulogu benediktinki samostana sv. Margarite u prenošenju znanja o izradi čipke, osobito kroz poučavanje djevojčica vezu i čipkarstvu. Tradiciju su najviše očuvale same Paškinje, izrađujući čipku za narodnu nošnju i kasnije za ukrasne predmete, koristeći pritom svoje znanje izrade paškog *tega*. Organizirana poduka započinje krajem 19. stoljeća, dok se osnutak Čipkarske škole 1907. godine, na inicijativu Natalie Bruck-Auffenberg, uz pomoć bečkog „Društva za promicanje industrije čipke“, smatra ključnim trenutkom za razvoj i standardizaciju ove vještine. Nakon Prvoga svjetskog rata školu vode talijanski nastavnici do 1929. godine, kada njezin rad prestaje. Pod okriljem „Gospodarske udruge za uščuvanje hrvatskog kućnog obrta“, 1931. godine osniva se „Jednogodišnji

čipkarski tečaj", a 1935. godine otvara se „Banovinska čipkarska škola" koja djeluje do Drugoga svjetskog rata. Za to vrijeme uvodi se tehnika čipke na iglu te europski uzori i ornamentika, ne zanemarujući istovremeno tradicionalne motive paške čipke, posebno u izradi novih predmeta poput stolnjaka, zavjesa, ovratnika i rupčića. Nakon Drugoga svjetskog rata dolazi do prestanka institucionalnog djelovanja, no izrada čipke nastavlja se u okviru individualne proizvodnje, čime se osigurava kontinuitet trajanja vrijedne autohtone vještine do suvremenog razdoblja. Prodaju su organizirale razne zadruge i poduzeća, a čipkarstvo je ostalo važan izvor prihoda za stanovnike Paga.
Paška čipka tradicionalna je tekstilna vještina koja se razvila iz paškog *tega*, ukrasa na ženskoj platnenoj *košulji* u kroju tunike dalmatike i na pokrivalu za glavu, tzv. *pokrivaci*. Paški *teg* izrađuje se tehnikom bijelog veza (rasplet, priplet, izrezanac) te bodom šivane čipke u obliku *retičele*, odnosno mrežice. Nastaje u kvadratnom prostoru urezanom u platnu, koji se ispunjava nitima raspoređenima poput paukove mreže. Uzorci su strogo geometrijski i izrađuju se bez nacrtanih predložaka, kombiniranjem osnovnih motiva poput kružića, krugova, polukrugova, trokuta, rombova, listića, cik-cak linija i četverolisnih rozeta. Izrada paške čipke odvija se na manjem, čvrsto punjenom polukružnom jastuku na koji se pričvršćuje predložak od glatkog kartona ili plastične folije, pri čemu su konture i dimenzije čipke naznačene perforacijama. Na podlozi se najprije formira mrežna struktura, nakon čega se iglom i bijelim pamučnim koncem, primjenom boda obameta, postupno oblikuju ukrasni motivi. Oni su organizirani unutar koncentričnih krugova zadanog predloška te se izrađuju od središta prema rubu. Motivi zadržavaju izraženo geometrijski karakter i nose specifične lokalne nazive, poput *ročelice*, *sunašca*, *mendulice* i *zupcića*. Početkom 20. stoljeća, s opadanjem izrade narodne nošnje, čipkarska se vještina prenosi u Čipkarsku školu i Atelijer „Budak", gdje započinje izrada samostalnih ukrasnih predmeta koji dobivaju naziv paška čipka. Izrađuju se crkveno ruho, stolnjaci, tabletići, rupčići i ukrasi za odjeću namijenjeni građanskoj upotrebi.
Današnji nositelji ovoga kulturnog dobra su Društvo paških čipkarica „Frane Budak", Samostan benediktinki sv. Margarite, Grad Pag te pojedinačne čipkarice koje aktivno njeguju i prenose ovu vještinu. Prijenos znanja osigurava se kroz obrazovne programe, uključujući izbornu nastavu u Osnovnoj školi Jurja Dalmatinca i organizirane čipkarske tečajeve vezane uz Srednju školu Bartula Kašića, kao i kroz javne manifestacije poput Festivala paške čipke. Primjerci paške čipke pohranjeni su i registrirani u zbirkama muzeja i galerija koje organiziraju muzejske ustanove, udruge ili pojedinci, pri čemu paške čipkarice sudjeluju u demonstraciji izrade čipke. Umijeće izrade paške čipke predstavlja iznimnu kulturnu, povijesnu i etnološku vrijednost. Njezina specifičnost očituje se u jedinstvenoj tehnici izrade, strogo definiranoj ornamentici te dugotrajnom kontinuitetu unutar lokalne zajednice. I dok u načinu izrade i ornamentici ostaje vjerna kanonu svog nastanka, strogoj geometrizaciji renesansnog pratipa, u primjeni vještine izrade čipke nalazimo promjenu – od ukrasa na platnenoj odjeći otočanke do ukrasa interijera građanske kuće i sakralnog tekstila. Te su promjene i omogućile njezino trajanje do naših dana, kada kao značajan dio hrvatskog čipkarstva postaje prepoznatljivim simbolom identiteta paške tradicije. Kao dio upisa Čipkarstva u Hrvatskoj na UNESCO-ovu Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva, ovo dobro ima osobitu važnost u očuvanju kulturnog identiteta i promicanju hrvatske tradicijske baštine. Sustavna zaštita i poticanje prijenosa znanja ključni su za njegovo očuvanje i daljnji razvoj.

Nakon ispitivanja i usklađivanja Rješenja citiranih u izreci ove Odluke, a na osnovi postupka provjere i stručnog vrednovanja kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi kriteriji propisani člankom 14. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Stručno povjerenstvo za utvrđivanje statusa kulturnoga dobra, na sjednici održanoj 3. lipnja 2026. godine, predložilo je donošenje Odluke kojom se utvrđuje da se postojeća rješenja o zaštiti nematerijalnih kulturnih dobara **Paška čipka** KLASA: UP/I-612-08/04-04/02, URBROJ: 532-10-1/1-04-1 od 25. listopada 2004. godine, upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z-1834, **Paški teg** KLASA: UP/I-612-08/04-04/03, URBROJ: 532-10-1/1-04-1 od 25. listopada 2004. godine, upisan u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z-1831, i **Pokrivaca** KLASA: UP/I-612-08/04-04/04, URBROJ: 532-10-1/1-04-1 od 25. listopada 2004. godine, upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z-1832 objedinjuju u jedno nematerijalno kulturno dobro „Paška čipka", dok rješenja o zaštiti nematerijalnih kulturnih dobara **Paški teg** i **Pokrivaca** danom stupanja ove Odluke prestaju važiti.
Paška čipka, zaštićena kao nematerijalno kulturno dobro Rješenjem KLASA: UP/I-612-08/04-04/02, URBROJ: 532-10-1/1-04-1 od 25. listopada 2004. godine, upisana u Registar kulturnih dobara

Republike Hrvatske pod brojem Z-1834, ima status kulturnoga dobra u smislu članaka 15. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te joj je promijenjen naziv u „Umijeće izrade paške čipke“ te se, sukladno članku 19. stavku 2. istoga Zakona, a u vezi s člankom 17. stavkom 1. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske određuje sustav mjera zaštite (točka 3. Odluke) kao i upis izmjena u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara (točka 5. Odluke).

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ove Odluke za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

OVLAŠTEN ZA OBAVLJANJE POSLOVA

RAVNATELJA UPRAVE

Tomislav Petrinec, dipl. ing. arh.

Dostaviti:

1. *Svim nositeljima – objavom Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija:*
   Društvo paških čipkarica „Frane Budak“, Trg Petra Krešimira IV, 23250 Pag
   Samostan benediktinki sv. Margarite, Don Jose Felicinovića 2, 23250 Pag
   Osnovna škola Jurja Dalmatinca Pag, Ante Starčevića 12, 23250 Pag
   Srednja škola Bartula Kašića Pag, Ante Starčevića 9, 23250 Pag
   Grad Pag, Branimirova obala 1, 23250 Pag
2. Zadarska nadbiskupija, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar
3. Zadarska županija, Božidara Petranovića 8, 23000 Zadar
4. Institut za etnologiju i folkloristiku, Šubićeva 42, 10000 Zagreb
5. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10000 Zagreb
   - Područna konzervatorska služba Zadar, I. Smiljanića 3, 23000 Zadar
   - Odjel za etnografsku i nematerijalnu kulturnu baštinu, ovdje
6. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Runjaninova 2, 10000 Zagreb
   - Odjel za Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, ovdje
   - Pismohrana, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE
KLASA: UP/I-612-08/04-04/02
URBROJ: 532-05-01-02-02/3-26-03
Zagreb, 7. srpnja 2026.

Popis nositelja nematerijalnoga kulturnog dobra

Umijeće izrade paške čipke

Nositelji dobra dužni su provoditi mjere zaštite radi njezina očuvanja, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svim propisima koji se odnose na kulturna dobra, pridržavajući se njegove povijesno tradicijske matrice i pojavnosti. O svim promjenama nositelja nadležno tijelo je dužno obavijestiti stručnu službu nadležnu za nematerijalnu kulturnu baštinu, koje će sukladno izmjenama revidirati Popis nositelja.

Fizičke/pravne osobe koje prakticiraju ili aktivno promiču **Umijeće izrade paške čipke:**

1. Društvo paških čipkarica „Frane Budak“, Trg Petra Krešimira IV, 23250 Pag
2. Samostan benediktinki sv. Margarite, Don Jose Felicinovića 2, 23250 Pag
3. Osnovna škola Jurja Dalmatinca Pag, Ante Starčevića 12, 23250 Pag
4. Srednja škola Bartula Kašića Pag, Ante Starčevića 9, 23250 Pag
5. Grad Pag, Branimirova obala 1, 23250 Pag

OVLAŠTEN ZA OBAVLJANJE POSLOVA

RAVNATELJA UPRAVE

Tomislav Petrinec, dipl. ing. arh.